

prima instanță – V. Mihailă
instanța de apel – N. Traciuc, E. Fistican, I. Cotruță

dosarul nr. 3ra-453/16

ÎNCHEIERE

20 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Biroul Vamal Chișinău, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a societății pe acțiuni „Orhei Vit” împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de Biroul Vamal Chișinău și menținută hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 10 decembrie 2014

c o n s t a ț ă

La 06 mai 2014 societatea pe acțiuni „Orhei Vit” („Orhei Vit” S.A.) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în baza deciziei de regularizare întocmită de Biroul Vamal Chișinău, NR. 235 din 29 aprilie 2014, se solicită de la S.A. „Orhei Vit” achitarea sumei de 895 393,51 lei – cu titlu de taxe vamale, impozite în mărime de 750 163,75 lei și penalități în mărime de 145 229,76 lei pentru importul de zahăr din sfeclă de zahăr.

Act care indică reclamantul că a fost emis în baza declarațiilor vamale nr. 700611540 din 26 iunie 2012, nr. 700611645 din 06 iulie 2012, nr. 700611664 din 09 iulie 2012, nr. 700611708 din 12 iulie 2012 și nr. 700611711 din 13 iulie 2012 potrivit cărora S.A. „Orhei Vit” a efectuat importul de zahăr din sfeclă de zahăr din Republica Belarus, producător „Слудцкий сахарорафинадный комбинат” ОАО, în valoare toală statistică de 926 128,04 lei.

Indică reclamantul că a prezentat colaboratorilor vamali toate actele care au fost solicitate.

Astfel, în procesul operațiunilor vamale, colaboratorii vamali nu au înaintat nici o observație documentelor de însoțire a mărfii și nici nu au indicat lipsa cărorva acte, sau necorespunderea actelor prezentate cerințelor legale.

Precizează reclamantul că importul de zahăr a fost efectuat cu aplicarea taxei vamale zero, deoarece marfa importată este de origine din Republica Belarus, cu destinație pentru teritoriul altei țări din CSI (Republica Moldova).

Reclamantul mai indică în cerere că, cu toate acestea peste doi ani Biroul Vamal Centru a efectuat repetat un control postvămuire și a emis decizia de regularizare nr.235 din 29 aprilie 2014, prin care a obligat SA „ORHEI-VIT” la achitarea taxelor vamale, impozitului și penalităților.

Indică reclamantul că anterior emiterii deciziei de regularizare nr. 235 din 29 aprilie 2014, de către Biroul Vamal Chișinău a fost întocmit procesul-verbal de verificare a declarațiilor vamale nr. 42/2-R din 11 aprilie 2014 cu aceleași concluzii.

Consideră reclamantul că decizia de regularizare nr. 235 din 29 aprilie 2014, precum și procesul-verbal de verificare a declarațiilor vamale nr. 42/2-R din 11 aprilie 2014 sunt nefondate și ilegale.

Or, importul de zahăr a fost efectuat de către SA „ORHEI-VIT” în conformitate cu prevederile acordurilor internaționale ratificate de către Republica Moldova, și nu în regim preferențial stabilit prin Hotărârea Guvernului nr. 134 din 10 februarie 2009 cu privire importul în regim preferențial al unor tipuri de zahăr, cum eronat a fost interpretat de către Biroul Vamal Chișinău.

În conformitate cu art. 8 din Constituția RM din 29 iulie 1994, art. 7 Codul Vamal, art. 31 din Legea cu privire la tariful vamal nr.1380 din 20 noiembrie 1997 este stabilit un principiu notoriu, respectat de statele democratice privind prioritatea normelor internaționale asupra normelor naționale. Astfel, dacă acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte stabilesc alte norme decât cele prevăzute de legislație și de alte acte normative naționale, prioritate au acordurile internaționale.

Astfel, indică reclamantul că importul de zahăr a fost efectuat sub regimul vamal de import cu impact economic, în regim de comerț liber între statele-membre ale CSI, stabilit prin Acordul CSI din 15 aprilie 1994 privind crearea zonei de comerț liber, în vigoare la data efectuării importului, ratificat prin Hotărârea Parlamentului al Republicii Moldova nr.220- XIII din 22 septembrie 1994, iar la 09 noiembrie 1999 ratificat de către Republica Belarusi și Acordul bilateral între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Belarusi cu privire la comerțul liber din 16 iunie 1993.

Or, în conformitate cu art. 1 al Acordului CSI din 15 aprilie 1994, scopul acestuia este îndreptat spre desființarea treptată a taxelor vamale, impozitelor și plăților echivalente și restricțiilor cantitative în comerțul reciproc, înlăturarea altor bariere din calea circulației libere a mărfurilor, serviciilor, etc.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 134 din 10 februarie 2009 cu privire la importul în regim preferențial al unor tipuri de zahăr, introduce noțiunea de import al unor tipuri de zahăr ” în regim preferențial” și obligă oricare persoană interesată să primească autorizație specială eliberată de Ministerul Economiei și Comerțului pentru efectuarea importului zahărului în Republica Moldova.

În conformitate cu pct. 4, 12 și 23 ale Hotărârii Guvernului supra indicate, autorizația se eliberează numai ținând cont de restricțiile cantitative trimestriale

(cotele) pentru importul zahărului. Astfel, dacă cota pentru importul zahărului nu a fost stabilită sau a fost epuizată, persoana interesată deja nu mai are posibilitate să importe zahăr în Republica Moldova.

Consideră reclamantul că o astfel de restricție cantitativă (cotare) la importul în Republica Moldova a zahărului fabricat în Republica Belarus la fel ca și cerința de primire a unei autorizații pentru importul respectiv, sunt în contradicție cu prevederii Acordului CSI din 15 aprilie 1994, iar Hotărîrea Guvernului nr. 134 din 10 februarie 2009 cu privire la importul în regim preferențial al unor tipuri de zahăr nu poate fi aplicată la mărfurile cu proveniența din Republica Belarus, importate în Republica Moldova.

Or, între Republica Moldova și Republica Belarus lipsesc acte bilaterale privind stabilirea unor restricții cantitative la importul zahărului în Republica Moldova în Republica Belarus.

Precizează reclamantul că prin aplicarea de către Biroul Vamal a Hotărîrii Guvernului nr. 134 din 10 februarie 2009, la importul zahărului efectuat de SA „Orhei-Vit” din Republica Belarus, este ilegală or, actele internaționale prevalează față de prevederile legislației Republicii Moldova.

Indică reclamantul că prin decizia sa, Biroul Vamal Chișinău a indicat și Hotărîrea Guvernului RM nr.114 din 22 februarie 2012 cu privire la modul de administrare a contingentelor tarifare la importul de zahăr alb și produse zaharoase, care în p. 3 prevede că taxa vamală preferențială la import în mărime de 10% se aplică pentru fiecare tranzacție de import al zahărului și produselor zaharoase în limita de zece la sută a contingentului cantitativ stabilit de legislația în vigoare.

Susține reclamantul că zahărul importat de SA „Orhei-Vit” în cantitate de 99,95 tone, cădea sub incidența acestei norme, întrucât pentru trimestrul al treilea al anului 2012 cota a fost stabilită de 15000 tone, iar 10% din cotă constituie 1500 tone aceasta fiind mai mare de 15 ori decât cantitatea zahărului importat de SA „Orhei-Vit”.

Mai mult cu referire la acest capitol indică reclamantul că colaboratorii Biroului Vamal Chișinău nu au putut să explice din ce motive nu a fost aplicată taxa vamală stabilită în Hotărîrea Guvernului nr.114 din 22 februarie 2012, la importul zahărului efectuat de SA „Orhei-Vit” care constituie doar 74027,75 lei.

Mai indică că tranzacțiile economice în baza declarațiilor vamale în detaliu nr. 7006I1540 din 26 iunie 2012, nr. 7006I1645 din 06 iulie 2012, nr.7006I1664 din 09 iulie 2012, nr.7006I1708 din 12 iulie 2012 și nr.7006I1711 din 13 iulie 2012 privind plasarea în regim vamal de import definitiv a zahărului din Republica Belarus, producător ОАО „Слущкий сахарорафинадный комбинат” în valoarea totală de 926128,04 lei au constituit obiectul controlului post vămire în anul 2012, în rezultatul căruia au fost întocmite actul de audit post vămire nr. 18 din 31 iulie 2012 și decizia de regularizare nr. 35 din 25 iulie 2011 conform căroră SA „Orhei-Vit” a fost obligată să achite taxa vamală și penalitatea în sumă totală de 755 211,06 lei.

Actele administrative sus menționate au fost contestate de către SA „Orhei-Vit” în instanța de contencios administrativ, iar prin decizia Curții Supreme de Justiție nr. 3ra-1270/13 din 09 octombrie 2013 decizia de regularizare nr. 35 din 25

iulie 2012 și actului de audit post-vămuire nr. 18 din 31 iulie 2012 ale Biroului Vamal Chișinău au fost anulate ca fiind ilegale.

Or, realizarea unui control ulterior repetat asupra aceluiași declarații vamale ar constitui un abuz de drept din partea organelor vamale și o încălcare flagrantă a principiului autorității de lucru judecat.

În completarea celor indicate, menționează reclamantul că temeiul care a stat la baza emiterii deciziei de regularizare nr. 235 din 29 aprilie 2014 și a procesului-verbal de verificare a declarațiilor vamale nr. 42/2-R din 11 aprilie 2014 este identic temeiului care a stat la baza adoptării actului de audit post-vămuire nr.18 din 31 iulie 2012 și a deciziei de regularizare nr. 35 din 25 iulie 2012, cu referire la care a fost emisă și o hotărîre judecătorească irevocabilă.

Cere SA „Orhei-Vit”, anularea deciziei de regularizare nr. 235 din 29 aprilie 2014 și a procesului-verbal de verificare a declarațiilor vamale nr. 42/2 R din 11 aprilie 2014 ca fiind ilegale.

La 18 iunie 2014, reclamantul SA „Orhei-Vit” a înaintat cerere de completare a acțiunii în care a indicat că urmare a controlului ulterior de reverificare a declarațiilor vamale nr. 700611540 din 25 iunie 2012, nr.700611645 din 06 iulie 2012, nr.700611664 din 09 iulie 2012, nr.700611708 din 12 iulie 2012 și nr.700611711 din 13 iulie 2012, Biroul Vamal Chișinău a întocmit procesul-verbal nr. 42/2-R din 11 aprilie 2014 și decizia de regularizare nr. 235 din 29 aprilie 2014, conform căreia se solicită de la SA „Orhei-Vit” achitarea sumei de 895393,51 lei – constituite din suma taxelor vamale, impozitelor în mărime de 750163,75 lei și a penalității în sumă de 145 229,76 lei pentru importul de zahăr din sfeclă de zahăr.

Consideră reclamantul că actele emise de către Biroul Vamal sunt ilegale, fiind emise cu încălcarea prevederilor legale aplicabile la speța în cauză.

Prin hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 10 decembrie 2014, acțiunea SA „Orhei-Vit” a fost admisă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 septembrie 2015, a fost respins apelul declarat de Biroul Vamal Chișinău și menținută hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 10 decembrie 2014.

La 18 decembrie 2015 Biroul Vamal Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe și emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a examinat superficial materialele cauzei, fără a aprecia probele administrate și a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Indică recurentul că decizia instanței de apel din 24 septembrie 2015 este emisă cu încălcarea prevederilor art. 390 CPC deoarece, din decizia contestată nu este clar care sunt motivele concluziilor instanței de apel care au stat la baza emiterii acesteia.

Or, controlului au fost supuse tranzacțiile economice în baza declarațiilor vamale în detaliu nr. 700611540 din 25 iunie 2012, nr.700611645 din 06 iulie 2012, nr.700611664 din 09 iulie 2012, nr.700611708 din 12 iulie 2012 și nr.700611711 din 13 iulie 2012, de plasare în regim vamal de import definitiv a zahărului din sfeclă de

zahăr, importat din Belarusi, în valoare totală statistică de 926 128, 04 lei, cu acordarea tratamentului tarifar preferențial prevăzut în acordul bilateral încheiat între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Belarusi cu privire la comerțul liber din 16 iunie 1993, semnat la Minsk, la 16 iunie 1993, în vigoare din 7 decembrie 1994.

Astfel, precizează reclamantul că la vămuirea zahărului SA „Orhei-Vit” nu a prezentat autorizații de import și respectiv nu era în drept să beneficieze de tratament tarifar preferențial, la importul pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor clasificate la poziția tarifară 170¹.

Indică reclamantul că instanțele eronat au apreciat că efectuarea controlului repetat contravine prevederilor art. 214 alin. (7) Cod Fiscal or, forma controlului ulterior repetat a fost alta decât cea inițială, și anume: controlul ulterior inițial a fost sub forma auditului post-vămuire, iar cel repetat sub forma reverificării.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Biroul Vamal Chișinău nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO,

recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Biroul Vamal Chișinău asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Biroul Vamal Chișinău ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul Biroului Vamal Chișinău se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat